

Spørgsmål nr. 2:

”Ministeren bedes kommentere henvendelsen af 27. oktober 2004 fra Børns Vilkår, jf. L 36 – bilag 1.”

Svar:

Børns Vilkår rejser i henvendelsen nogle problemstillinger, som bl.a. er foranlediget af Socialforskningsinstituttets undersøgelser ”Samvær til barnets bedste?” og ”Samvær og børns trivsel”. Souschef Bente Boserup fra Børns Vilkår har i en kronik i Politiken den 23. september 2004 - ”Der gik den barndom” - rejst tilsvarende problemstillinger.

I henvendelsen stilles der spørgsmål ved, om lovgivningen om samvær og administrationen heraf er i overensstemmelse med, hvad der er bedst for barnet. Det anføres i denne forbindelse, at der ikke under behandlingen af samværssager indhentes oplysninger, der kan belyse barnets situation. Endvidere er børnene så godt som usynlige i sagsbehandlingen. Det efterlyses derfor, at myndighederne anlægger et helhedsperspektiv på barnets situation.

Det er min opfattelse, at de bedste resultater på det familieretlige område opnås, når forældrene selv formår at løse deres konflikter frem for at overlade løsningen til myndighederne. Det er derfor meget vigtigt at understrege over for forældrene, at de har et fælles ansvar for deres børn.

Samtidig er det også vigtigt løbende at forbedre og styrke behandlingen af de samværssager, hvor forældrene ikke kan enes. Det skal sikres, at myndighederne altid træffer afgørelser ud fra et bredt og solidt vidensgrundlag. Afgørelser om samvær skal altid træffes under hensyn til, hvad der er bedst for det enkelte barn. Efter lov om forældremyndighed og samvær er dette også det eneste relevante hensyn.

Det bemærkes i den forbindelse, at efter § 16 i lov om forældremyndighed og samvær skal et barns forbindelse med begge forældre søges bevaret ved, at den, der ikke har barnet boende, har ret til samvær med barnet. Det fremgår imidlertid tydeligt af loven, at denne bestemmelse skal læses i sammenhæng med lovens § 17, der klart anfører, at afgørelser om samvær træffes efter, hvad der er bedst for barnet. Uanset ordlyden af § 16 er det sådan, samværsreglerne administreres af statsamtterne og Familiestyrelsen.

Med offentliggørelsen af Socialforskningsinstituttets to rapporter ”Samvær til barnets bedste?” og ”Samvær og børns trivsel” er der efter min opfattelse tilført samværsområdet forskningsresultater, der kan bekræfte og bestyrke statsamtterne og Familiestyrelsen i varetagelsen af de opgaver, der følger af lov om forældremyndighed og samvær.

Socialforskningsinstituttets undersøgelse ”Samvær og børns trivsel” viser således, at det store flertal af skilsmissebørn trives lige så godt som børn i kernefamilier. Heroverfor står det lille antal – ofte meget tunge – sager, hvor forældrene af forskellige årsager ikke magter at samarbejde. I disse sager er der tale om vanskelige afvejninger og oftest om forældre, der opfatter virkeligheden helt forskelligt.

Statsamtterne og Familiestyrelsen indhenter i disse vanskelige sager altid oplysninger om barnets situation, og dette sker ofte gennem en børnesagkyndig undersøgelse. Sådanne undersøgelser vil bl.a. medvirke til at synliggøre børnene og deres situation.

Myndighedernes sagsbehandling bærer præg af stor grundighed med fokus på at sikre børneperspektivet. Samtidig bærer sagsbehandlingen præg af en høj grad af forståelse for det ofte meget svære dilemma, der kan opstå for barnet, når det synliggøres i en samværssag samtidig med, at forældrenes konflikt derved ikke bringes til ophør.

Jeg kan i den forbindelse henvise til det høringssvar, som Familiestyrelsen (tidligere Civilretsdirektoratet) den 15. juni 2004 afgav til Justitsministeriet. Høringssvaret indeholder dels en redegørelse for grundlaget for

Socialforskningsinstituttets undersøgelser og dels en beskrivelse af de overvejelser og initiativer, som undersøgelserne har givet anledning til. Høringssvaret er oversendt til Folketingets Retsudvalg i forbindelse med besvarelsen af spørgsmål nr. 66 (REU, alm. del).

Jeg er meget enig i, at tvangsfuldbyrdelse af samvær så vidt muligt bør undgås af hensyn til barnet. I stedet bør myndighederne søge at fremme og motivere samarbejdet mellem forældrene, så de sættes i stand til sammen at udøve et godt forældreskab.

Når det bliver nødvendigt at inddrage fogedretten for at få tvangsfuldbyrdet et samvær, er det helt centralt for barnet, at dette sker på en så skånsom måde som overhovedet muligt, og at sagen forinden er grundigt undersøgt. Fogedretten har allerede i dag mulighed for at bestemme, at et samvær ikke skal tvangsfuldbyrdes, hvis dette vil være til skade for barnet. Endvidere kan fogedretten træffe bestemmelse om, at der skal foretages en børnesagkyndig undersøgelse, og der er mulighed for at tilkalde en uvildig person til at varetage barnets interesser under sagen.

Børns Vilkår har endvidere rejst spørgsmålet om samværschikanens betydning for placeringen af forældremyndigheden. Efter § 12, stk. 2, og § 13, stk. 1, i lov om forældremyndighed og samvær kan retten overføre forældremyndigheden fra den ene forælder til den anden, hvis ændringen er bedst for barnet. Ved denne afgørelse skal det også tillægges vægt, om indehaveren af forældremyndigheden uden rimelig grund hindrer samvær med den anden forælder.

Det er imidlertid vigtigt at understrege, at det helt centrale kriterium ved domstolenes bedømmelse i disse sager er hensynet til det konkrete barn. Afgørelser om overførsel af forældremyndighed træffes således alene ud fra, hvad der er bedst for barnet. Ved denne bedømmelse inddrages alle oplysninger om barnets aktuelle livssituation. Kan det konkluderes, at der fra forældremyndighedsindehaverens side er tale om samværschikane, indgår dette alene som en del af den samlede vurdering af, hvem af forældrene der må anses for bedst egnet til at tage sig af barnet og have forældremyndigheden over barnet.

Afslutningsvis vil jeg gerne understrege, således som jeg også tilkendegav under første behandlingen af lovforslag L 36, at jeg er parat til at trække i arbejdstøjet, når det gælder forældremyndighed og samvær.

Som opfølgning på folketingsdebatten har jeg derfor bedt Familiestyrelsen om at udarbejde et udkast til kommissorium for et bredt sammensat lovforberedende udvalg. Udvalget skal bl.a. overveje reglerne om høring af børn, afslag på samvær, samt tvangsfuldbyrdelse af samværsafgørelser. Samtidig skal udvalget komme med forslag til øget inddragelse af børneperspektivet i samværsager samt til løsning af sager, hvor den ene forælder chikanerer barnets kontakt med den anden forælder.

Jeg forventer, at udvalget kan nedsættes i januar 2005.